

ת"פ 19464/05/21 - מדינת ישראל, על ידי פרקליטות מחוז ירושלים נגד ב.ג.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 19464-05-21 מדינת ישראל נ' ג'

לפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

בעניין: מדינת ישראל

על ידי פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי) באמצעות ב"כ עו"ד שירה גרין

המאשימה

נגד

ב.ג.

באמצעות ב"כ עו"ד אלכס גפני

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירות של הצתה לפי סעיף 448(א) רישא, סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא, והזיק בזדון לפי סעיף 452 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). כמו כן, צירף הנאשם שלושה תיקים נוספים: ת"פ 43221-06-20, ת"פ 35172-04-20, ו-ת"פ 43869-12-21 בהם הורשע על פי הודאתו בשתי עבירות של החזקת מכשירי פריצה לפי סעיף 409, שלוש עבירות של גניבה לפי סעיף 384, עבירה של ניסיון גניבה לפי סעיף 384 בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, ועבירה של החזקת סם לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) בצירוף (ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בתיק העיקרי, הנאשם והמתלון הם בני דודים, ובתקופה הרלוונטית לאישום סבר הנאשם, כי המתלון חייב לו כספים בעקבות הסדר ירושה משפחתי שנחתם כ-15 שנים קודם לכן. בבעלות המתלון עסק הנמצא בבניין מגורים ב-----, ברחוב ---- ב----- (להלן: "המקום").

עמוד 1

3. בכניסה למקום נמצא שער לבן המשותף לעסק ולבניין המגורים עליו כתוב "-----" ומשפחת מ'. דרך הגישה לעסק עוברת דרך חצר פנימית של דירתה של ר.מ (להלן: "מ") המתגוררת בצמוד לעסק (להלן: "החצר"), ועל מנת להיכנס לעסק יש לעבור שער ברזל נוסף. בחצר מצויים בלוני גז, שולחנות, כסאות, וריהוט גן השייכים למ', ואדניות פרחים רבות.
4. ביום 12.4.21 או בסמוך לכך, בעקבות מצוקה כלכלית, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לאיים על המתלון ולהפחידו על מנת שיעביר לו כספים (להלן: "התכנית"). בהתאם לכך, במספר מועדים במהלך חודש אפריל 2021, התקשר הנאשם אל המתלון. ביום 28.4.21 התקשר הנאשם למתלון ואיים עליו, כי אם לא יעביר לו כסף, יפגע בו ויגרום לו נזק.
5. ביום 13.4.21, במהלך שעות היום במסגרת התכנית, הגיע הנאשם למקום, הדליק באש פיסת נייר והניחה בתוך תיבת הדואר של העסק (להלן: "תיבת הדואר") הנמצאת בתוך החצר, וזאת על מנת להפחיד את המתלון. כתוצאה מכך, נשרפה תיבת הדואר והתמלאה פיח. המתלון ניקה את תיבת הדואר וצבע אותה מחדש.
6. בין 13.4.21 לבין 16.4.21, במסגרת התכנית, הגיע הנאשם למקום, הניח בתיבת הדואר פתקים המיועדים למתלון בהם כתוב, בין היתר: "אני צריך סה"כ הלוואה להתחיל חיים שכבר סיימתי. תעשה טובה לעצמך, אני לא צוחק, לא דבר יעצור", "אל תהיה חזיר... אני שם זין על כל העולם. אל תנסה אותי, אני סובל יותר. אין לי זמן למשחקים", "אל תעשה שטויות, be smart".
7. ביום 16.4.21, בשעה 23:28 או בסמוך לכך, במסגרת התכנית, הגיע הנאשם מ----- למקום במטרה להצית את העסק של המתלון, וזאת על מנת להטיל מורא עליו ולגרום לו להעביר לנאשם כספים. הנאשם הצטייד ב"אצטון" אותו רכש מבעוד מועד על מנת שיעשה בו שימוש כחומר בעירה לטובת ההצתה. הנאשם התמקם בצד השני של הרחוב, לקח קרטון המיועד לנשיאת מוצרים, הכניס לתוכו סמרטוטים, שפך על הסמרטוטים והקרטון "אצטון", וזאת על מנת שתהיה בערה גדולה יותר, הוסיף נייר טואלט שהביא עמו ושפך עוד "אצטון". הנאשם לקח את הקרטון עם החפצים והלך לכיוון המקום. בדרכו אסף עוד מספר חפצים. הנאשם עבר את השער המשותף לבניין, הצית את כלל החפצים, וזרק אותם לעבר העסק של המתלון שהשער אליו היה נעול. חלק מהחפצים נפלו סמוך לעסק של המתלון מעבר לשער הברזל הנעול וחלק בחצר. החפצים נדלקו ואש אחזה במקום. הנאשם הלך מהמקום בלי שכיבה את האש, ובלי שקרא לכוחות כיבוי והצלה.
8. סמוך לחצות, חזר צ.ק לביתו ברחוב -----, הצמוד למקום, וראה את האש הבוערת בחצר. ק' עלה לקומה גבוהה יותר בבניין, ומהמרפסת שפך על מוקד הבערה דליי מים עד אשר האש כבתה. כתוצאה מההצתה האמורה, נשרפו רהיטי החצר של מ' וחלק מהעציצים ואדניות הפרחים, והרצפה התמלאה פיח.
9. כל זאת עשה הנאשם במטרה להטיל אימה על המתלון כדי שהאחרון יעביר לו כספים, כאמור לעיל. במעשיו הנזכרים לעיל, שילח הנאשם אש במזיד, בדבר לא לו, איים על אדם בכתב ובעל פה, בפגיעה שלא כדין בגופו, ברכושו

והטיל אימה על אדם, הכול כדי להניע את האדם לעשות מעשה ופגע במזיד בנכס שלא כדין.

10. בין הצדדים לא הייתה הסכמה לעניין העונש. לצד זאת הוסכם, כי במסגרת הטיעונים לעונש יהיה רשאי ב"כ הנאשם לטעון, כי הנאשם לא ידע על כך שדרך הגישה לעסק עוברת דרך חצר פנימית של דירתה של ר.מ המתגוררת בצמוד לעסק, וכי בחצרה מצויים בלוני גז, שולחנות, כיסאות, ריהוט גן ואדניות פרחים רבות השייכים לה. כמו כן, הוסכם כי הנאשם יהיה רשאי להציג תמונה של השער הלבן המשותף לעסק ולבניין המגורים.

התיקים שצורפו:

11. מעובדות כתב האישום בת"פ 43869-12-21 עולה, כי ביום 30.4.21 לערך, ברחוב ----- ב-----, החזיק הנאשם במכפתי פטנט ובשלושה קטרים, אשר שהם כלי פריצה ולא היה לו הסבר סביר לכך.

12. מעובדות כתב האישום בת"פ 35172-04-21 עולה, כי ביום 20.10.19 הנאשם הגיע לבניין מגורים ברחוב ----- ב----- (להלן: "הבניין") וניגש לחלקו האחורי של הבניין למקום חניית האופניים, כשהוא נושא באמתחתו את הכלים הבאים: מכפתיים (קאטר), מברג שטוח, מסורית יד ומכפתי פטנט, שהם מכשירי פריצה (להלן: "מכשירי פריצה"). באותן נסיבות גנב הנאשם זוגות אופניים, בכך שניתק את שרשראות מנעולי האופניים, באמצעות אחד ממכשירי הפריצה, ונטל ונשא את שלושה זוגות האופניים הרחק מהבניין, ללא הסכמת הבעלים, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את האופניים שלילת קבע. לאחר שסיים את מעשיו, חזר הנאשם לבניין, למקום חניית האופניים, שב להתעסק עם אופניים שונים שהיו במקום עד שהשומר בבניין הבחין בו, הפסיק את מעשיו והתקשר למשטרה.

13. בנוסף למתואר לעיל, החזיק הנאשם בתיקו, בתוך שטר כסף מקופל, סם מסוכן מסוג הרואין במשקל של 0.1598 גרם נטו, לצריכה עצמית, ללא היתר וללא רישיון מאת המנהל. במעשיו המתוארים לעיל, נטל ונשא הנאשם דבר הניתן להיגנב, ללא הסכמת הבעלים, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעלו שלילת קבע; החזיק ברשותו מכשירי פריצה ללא הסבר סביר לכך, והחזיק סם מסוכן לצריכה עצמית ללא היתר ולא רישיון מאת המנהל.

14. מעובדות כתב האישום המתוקן בת"פ 43221-06-20 עולה, כי ביום 8.5.20, מספר שעות עובר לשעה 04:00 לערך, קשר ו.א (להלן: "המתלונן") את אופניו, בסמוך לדירתו ברחוב ----- ב----- (להלן: "הדירה"), באמצעות שרשרת ברזל. בהמשך לכך, בשעה 04:00 לערך, ירד המתלונן מדירתו והבחין בנאשם, כשהוא אוחז באופניו. עת התעמת המתלונן עם הנאשם, זה הלך מהמקום.

15. במעשיו המתוארים לעיל, ניסה הנאשם ליטול ולשאת דבר הניתן להיגנב, בלי הסכמת הבעלים, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעלו שלילת קבע.

ראיות לעונש

16. בא כוח המאשימה הגישה כראיות לעונש, גיליון רישום פלילי בעניינו של הנאשם (ת/1), וכן מאסר מותנה מת"פ 59229-08-18 (ת/2).

17. בא כוח הנאשם הגיש כראיות לעונש חוות דעת קרימינולוגית בעניינו של הנאשם (נ/1), וכן העתק נסח טאבו היסטורי ביחס לבניין מגורים בשכונת -----, ברחוב ----- ב----- (נ/2).

18. מחוות הדעת הקרימינולוגית עולה, כי הנאשם בן 62, רווק, בעל אינטליגנציה תקינה ובעל רקע התמכרות לסמים. הנאשם הוא החמישי מבין שמונה ילדים, בן למשפחה חרדית אשר חזר בשאלה בגיל 13, ובשל כך, לדבריו, היה נתון לנידוי ולאלימות פיזית ורגשית קשה מצד אביו. להתרשמות עורך חוות הדעת, הניתוק מהמשפחה יצר את השבר הראשון. מצבו ההירשדותי של הנאשם, והתפתחותו המוקדמת בסביבה תוקפנית ואלימה הובילה להתפתחות דימוי עצמי פגוע, ערך עצמי נמוך וקושי ביצירת אמון.

19. עוד עולה מחוות הדעת, כי לאורך חייו של הנאשם בלטו תחושות עצבות, חוסר משמעות, התבודדות וחוסר תפקוד. להתרשמות עורך חוות הדעת, נסיבות חייו הקשות של הנאשם הובילו אותו להתמודד מגיל צעיר עם דיכאון סמוי. הנאשם פיתח התמכרות וניהל אורח חיים הישרדותי בשל מצוקה נפשית ומתוך כאב רגשי שליווה התדרדרות בכל תחומי חייו. פרק הזמן בו חי הנאשם כדר רחוב, הוסיף לתחושות הייאוש והעמיק את התמכרותו של הנאשם. עורך חוות הדעת התרשם, כי לנאשם לא הייתה יכולת לעצור את הסחרור העברייני, מאחר שהיה נטול גורמי תמיכה חיוביים בחייו, ומשום שחוזה רצף דחיות מגורמים משמעותיים בחייו, בייחוד מהוריו. כל אלה יצרו אצל הנאשם משבר אמון מהותי שלא אפשר לו יצירת קשרים חיוביים ומקדמים.

20. בנוסף עולה מחוות הדעת, כי הנאשם התגורר בניו-יורק עד לאסון התאומים בשנת 2011. לדבריו, הנאשם חזה במראות קשים אשר השפיעו על מצבו הנפשי והרגשי, והוא פיתח סביבת תגובות פוסט טראומטיות הבאות לידי ביטוי בעוררות יתר, בעיות שינה והתקפי חרדה. על פי התרשמות עורך חוות הדעת, הנאשם מעולם לא עיבד רגשית את הטראומה, ומשברי החיים שחוזה ולכן מצא דרכים שאינן אדפטיביות ומזיקות לניהול חייו.

21. עורך חוות הדעת סבר, שהקלה בעונש תביא תועלת חברתית ואישית, ותמזער נזקים עתידיים בעניינו של הנאשם, כגון הכנסתו למצב מצוקה הישרדותי, שגורם לו לפעול בצורה אימפולסיבית.

טיועונים לעונש

22. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירות ההצתה והיזק לרכוש, והם פגיעה בשלום הציבור ורכושו. בעבירת הסחיטה באיומים פגע הנאשם בערכים של כבוד האדם, ביטחון הפרט וחירותו, חופש הפעולה של האדם ושלוות נפשו. עוד הדגישה ב"כ המאשימה את חומרת עבירת סחיטה באיומים, ואת הנזק לרכוש שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם, בכך שבוצעה במקום עסקו של המתלונן, כאשר קיים פוטנציאל לפגיעה גדולה יותר אף לחיי אדם.

23. אשר לנסיבות ביצוע העבירות- טענה ב"כ המאשימה, כי הנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירות הן מצוקה כלכלית. הנאשם סבר שהמתלון חייב לו כספי ירושה, אך לטעמה של ב"כ המאשימה אין בנסיבות אלה כדי להצדיק את מעשיו. ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת המעשים, וכן את העובדה שהנאשם תכנן את הדברים מראש והיה מודע למעשיו. הנאשם התקשר למתלון ואיים עליו. הנאשם לא עצר בכך ושרף את תיבת הדואר של המתלון והמשיך לאיים עליו באמצעות פתקים, וכעבור מספר ימים אף הגיע לעסקו של המתלון, הצית חפצים והשליכם ועזב כשהאש בוערת מבלי לדעת לאן תמשיך להתפשט. ב"כ המאשימה טענה למתחם עונש אחד שהולם את כלל האישומים, מאחר שמדובר במסכת אירועים אחת, ועתרה למתחם עונש ההולם הנע בין 4 ל-6 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בטיעוניה.

24. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה- ציינה ב"כ המאשימה, כי מחד גיסא, לא ניתן להתעלם מנסיבותיו האישיות הקשות והרפואיות של הנאשם ואת הודאתו וחיסכון בזמן שיפוטי. מאידך גיסא, יש ליתן את הדעת לעברו הפלילי המכביד, לכך שריצה מאסרים ממושכים ואף הורשע בעבר בעבירות של סחיטה באיומים. עוד ציינה ב"כ המאשימה, כי הנאשם בגיר מודע היטב למעשיו, ובחוות דעת הקרימינולוגית שהוגשה, הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו.

25. בסופו של דבר, עתרה ב"כ המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם, על אף עברו הפלילי, בשל נסיבותיו האישיות, ולהטיל עליו 4 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון.

26. אשר לתיקים שצורפו לתיק העיקרי- טענה ב"כ המאשימה, כי הנאשם פגע ברכושו וקניינו של אדם. כלי הפריצה נועדו ושימשו בפועל לגניבת אופניים. הנאשם הצטייד בכלים אלו מספר פעמים וגנב באמצעותם מספר זוגות אופניים של אנשים שניסו לשמור עליהם וקשרו אותם. ב"כ המאשימה טענה, כי הנאשם לא נרתע ממאסרים קודמים שריצה, ואף לא נרתע ממאסר על תנאי שריחף מעל ראשו (ת/2). ב"כ המאשימה טענה כי בשל כל גניבת אופניים הענישה הנוהגת היא של 3 חודשי מאסר וענישה נלווית, ועתרה להשית על הנאשם 14 חודשי מאסר בפועל, הכוללים את המאסר המותנה. עוד עתרה לכך שעונש זה יצטבר לעונש שיוטל בתיק העיקרי.

27. מנגד, ביקש ב"כ הנאשם לתת דגש לעובדה, כי הנאשם לא ידע ואף לא היה עליו לדעת כי מאחורי הדלת שעליה הוצב שלט בדבר עסקו של המתלון, ישנן מתחם מגורים. משכך, יש לדחות את טענת המאשימה אשר לסיכון מוגבר בכך שמדובר באזור מגורים. ב"כ הנאשם הוסיף, כי מקור העבירות והמניע לביצוען החל לפני שנים רבות ויש להתחשב במניעיו של הנאשם לביצועם. ב"כ הנאשם טען כי אימו של הנאשם ואימו של המתלון הן אחיות. מדובר במשפחה רחבה, שאחד מהבנינים הגדולים בשכונה היה שייך לה. בשנת 1985 ויתר הנאשם באמצעות אימו על חלקו בירושה, ולימים, לאחר שחזר הנאשם מארה"ב, סבר הנאשם כי המתלון, יורש הבניין, קיבל זכויותיו בדרך שאינה ישרה ועל כן פנה אליו ודרש ממנו כסף. עוד ביקש ב"כ הנאשם לתת את הדעת לנסיבות חייו הקשות של הנאשם וכי מדובר באדם מבוגר, אשר איבד את רכושו ואת עסקיו בשנת 2001 באסון התאומים בארה"ב, והגיע לתחתית המדרגה. עוד טען ב"כ הנאשם, כי מדובר באדם בודד, ללא קשר עם משפחת מוצאו שהיה באותה עת מיואש, ללא כסף וקורת גג, בעודו מכור לסמים.

28. אשר לנסיבות ביצוע העבירות- טען ב"כ הנאשם כי אין מדובר בעבריו מתוכם. הנאשם ביצע את העבירות בפנים חשופות, בשעות הערב המאוחרות, אך לא בשעות הלילה כאשר כולם ישנים. הנאשם לא הסתתר כשהדליק את האש ושילחה. כך הנאשם לא הסתיר את זהותו גם בנוגע לשליחת הודעות האיומים והפתקים למתלונן.

29. בנסיבות אלה עתר ב"כ הנאשם לקביעת מתחם עונש אחד, כאשר העונש בגין ביצוע העבירות שצורפו לתיק העיקרי ייגזר בחופף ולא במצטבר. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה לתמיכה בטיעונו.

30. הנאשם בדבריו האחרונים הביע חרטה וצער על מעשיו. לדבריו, באותה תקופה היה במצב פסיכוטי לא טוב ודר ברחובות, ולאחר שביקש הלוואה מקרוב משפחתו ולא נענה, ביצע את מעשיו עליהם הוא מיצר. הוא אינו יכול להשיב את הגלגל לאחור, אך ביקש להתחשב בו. עוד ביקש הנאשם להתחשב בכך שהשהיה במאסר קשה לו עד מאוד ובכה בעת שאמר את דבריו.

דיון והכרעה

31. ביחס לשאלה האם יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לכל האירועים בתיק העיקרי או שני מתחמים שונים לכל אירוע, אני סבורה כי יש לקבוע מתחם עונש אחד שכן מדובר בפרץ עברייני אחד, וכאמור, ב"כ הצדדים לא חלקו על כך, ועתרו לקביעת מתחם עונש הולם אחד הנותן ביטוי לריבוי העבירות ולערכים המוגנים הגלומים בהן. על כן, בית המשפט ילך בנתיב זה ויקבע מתחם עונש הולם אחד לכל העבירות.

מתחם העונש ההולם

32. בהתאם לסעיף 40 לחוק, העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

33. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירת ההצתה נשוא כתב האישום המתוקן בתיק העיקרי, הם סיכון חיי אדם, פגיעה בשלמות הגוף, ביטחון הציבור, וכן שלמות רכוש וקניינו.

34. המחוקק קבע בצד עבירת ההצתה עונש מירבי גבוה, של 15 שנות מאסר, המלמד על חשיבות הערכים המוגנים הגלומים בה. ההצתה מאופיינת בכך שקשה לאמוד מראש את נזקה, ונזקים אלה יכולים להיות קטלניים ורבי היקף. אדם המעלה אש אינו שולט בתוצאות מעשיו, ואין בידו לדעת או לחזות את היקף הפגיעה והנזק שייגרמו בעקבותיו. כך, למשל: "בתי המשפט חזרו והדגישו את חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, גם כשהיא מתייחסת לרכוש בלבד, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף, בבחינת איו לגפרור שהצית להבה, שסופה ואחריתה מי ישרנה..." (ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל (6.1.15)).

35. האמצעים הדרושים להצתת אש הם פשוטים וזמינים, פעולת ההצתה עצמה קלה וידועה לכל, וכוח ההרס של האש עצום ורב. בתוך זמן קצר היא יכולה לכלות עצמים בהם היא אווזת ולהפכם לעפר ואפר, וטמונה בה סכנה לכל אשר נקרה בדרכה (ר' ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (8.11.12)). עבירת ההצתה נתפסת כעבירה חמורה לא רק בשל הסכנה האיונהרנטית הטבועה בה, אלא גם על שום המסר העברייני האלים העולה הימנה, מסר שיש בו כדי להטיל אימה ופחד ולפגוע בתחושת הביטחון האישי של הציבור (ר' בהקשר זה ע"פ 559/22 מדינת ישראל נ' יחיא ואח' (14.3.22); ע"פ 8347/19 נתי מיהרט נ' מדינת ישראל (17.03.2020); ע"פ 6466/18 ואיל ראגאבי נ' מדינת ישראל (01.05.2019); ע"פ 3256/19 אליהו אברזל נ' מדינת ישראל (02.06.2019); ע"פ 2249/18 מדינת ישראל נ' פלוגי (11.11.2018); ע"פ 4311/12 מילאד סורי נ' מדינת ישראל (15.10.12), ע"פ 5074/10 מרדאווי נ' מדינת ישראל (19.9.12)).

36. עבירה נוספת אותה ביצע הנאשם היא עבירת ההיזק בזדון, אשר העונש הקבוע בצדה עומד על שלוש שנות מאסר. הערך המוגן בעבירה זו הוא ערך ההגנה על קניינו של הציבור, אשר נפגע הן בשריפת תיבת הדואר ובעיקר בנזק שנגרם לרהיטי החצר של מ', לעצמים ולאדניות אשר היו ממוקמים בחצר.

37. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, הפסיקה מורה, כי בעבירה זו יש ליתן משקל רב לשיקולי הגמול וההרתעה, נוכח הפוטנציאל ההרסני שבו, וכי ככלל העונש הראוי בגינה הוא מאסר מאחורי סורג וברית. כך ראו בהקשר זה ע"פ 1599/08 מרדני אריאל לוינשטיין ואח' נגד מדינת ישראל (19.2.09), שם נאמר, בין היתר: "...לדידנו הצתה במקום שבו חיי אדם הוטלו או יכלו להיות מוטלים בכף מצדיקה ככלל מאסר של שנים ממושכות, על פי הכוונתו של המחוקק, וארכה המדויק של התקופה ייקבע בכל מקרה לגופו...". הפסיקה מבחינה בין המקרים על פי הרקע או המניע להצתה; תוצאותיה; והנזק הפוטנציאלי שהייתה עלולה לגרום.

38. להלן תובא ענישה נוהגת באירועים דומים, בעבירות הצתה, כדלהלן:

א. בע"פ 700/20 אבו שקארה נ' מדינת ישראל (21.7.20), דחה בית המשפט העליון ערעור של מי שהורשע בכך ששפך חומר דליק על תריס מתכת של קיוסק והציתו, וזאת לאחר שהותקף על ידי אחר לא ידוע כששהה במקום ושתה אלכוהול. ההצתה לא גרמה לנזק רב לרכוש ולא סיכנה איש. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל. המערער בעל עבר פלילי לא מכביד נדון לעונש של 12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קבע, כי מדובר בעונש מקל בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת ודחה את הערעור.

ב. בע"פ 8347/19 מהרטו נ' מדינת ישראל (17.3.20), נדחה ערעורם של שני נאשמים, אשר הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירה של הצתה באישון לילה של חנות בגדים. הנאשמים שפכו בנזין מתחת לתריס החנות והציתו אותו באמצעות מצת. האש אחזה במדרגות החנות, והתפשטה בהדרגה בכל מרחב החנות, עד שכובתה בידי לוחמי האש. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר, וגזר על כל אחד מהמערערים 28 חודשי מאסר בפועל, עונשים נלווים ופיצוי למתלונן. בית המשפט העליון קבע, כי לא נמצאה חריגה במתחם העונש שנקבע על ידי הערכאה הדיונית וכי גם בגזירת העונש המתאים לא נפל פגם.

ג. בע"פ 8125/15 דימטרי פרוקופנקו נ' מדינת ישראל (19.4.2016), נדון עניינו של מי שהורשע בכך שהצית את דלת דירתה שח שכנתו באמצעות ניירות וקרטונים, אותם הציב בסמוך לדלת הדירה וגרם נזק לחלק העליון של הדלת. בנוסף, הורשע בעבירת איומים לאחר שהמתלוננת ובתה שישנו באותה עת בדירה התעוררו מריח העשן, וכשהמתלוננת פתחה את הדלת הבחינה בנאשם שהחל לאיים עליה. בית המשפט העליון דחה את הערעור והותיר על כנו עונש של 22 חודשי מאסר שהוטלו בבית המשפט המחוזי.

ד. בע"פ 7887/12 מאיר שאול נ' מדינת ישראל (24.4.13), נדון עניינו של מי שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירת הצתה בכך שבעקבות סכסוך מתמשך, מילא מיכל פלסטיק בדלק בתחנת דלק, הצית שני בקבוקי פלסטיק שבהם דלק ולהשליך אותם במזיד לעבר מגרש, בו ציוד רב השייך למתלונן ולשותפו. המגרש והציוד נשרפו. בית המשפט המחוזי העריך את הנזק שנגרם ב-20,000 ₪. בבית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר. הנאשם בעל עבר פלילי משמעותי נדון ל-30 חודשי מאסר ועונשים נלווים. בית המשפט העליון לא התערב בעונש, ואף ציין כי מתחם הענישה שנקבע נוטה לקולה.

ה. בת"פ (חי') 14077-07-19 מדינת ישראל נ' פארס חסן (23.2.20), הורשע הנאשם על פי הודאתו בכך שיחד עם שניים נוספים קשרו קשר לסחוט את מנהל העסק בו עבדו החברים, בטענה כוזבת כי הוא חייב לאותם שניים, שעבדו בעסק, סכום של 100,000 ₪. בתחילה, ניסה הנאשם להתקשר אל בעל העסק ולאיים עליו, אך בעל העסק לא ענה לו. בהמשך נסעו השלושה לתחנת דלק, רכשו בנזין בנפח שני בקבוקים 1.5 ליטר והציתו את העסק בשעה 3:00 בלילה. כתוצאה מהדליקה האש התפשטה ומלאי משטחי עץ של העסק עלה באש, כוחות כיבוי רבים הוזעקו למקום ונגרמו נזקים כבדים לעסק, לסחורה שהוחזקה בו ולעסקים סמוכים, במאות אלפי שקלים. כמה ימים לאחר מכן התקשר הנאשם למתלונן ודרש ממנו לשלם להם סך 100,000 ₪, תוך איומים על רכושו, עסקיו ובני משפחתו. לאור חלקו המרכזי בעבירה, מחד גיסא וגילו הצעיר (19) בעת ביצועה הוא נדון ל-36 חודשי מאסר בשל עבירת ההצתה ול-30 חודשי מאסר בשל עבירת הסחיטה באיומים, כאשר 12 חודשים ירצו בחופף, ובסך הכל נדון הנאשם ל-54 חודשי מאסר.

39. הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו מעבירת הסחיטה באיומים שביצע הנאשם במסגרת התיק העיקרי, עניינם בשמירה על שלמות גופו של אדם, ביטחונו, רכושו, חירותו והאוטונומיה האישית שלו.

40. יפים לענייננו דבריו של כב' השופט נ' הנדל בע"פ 2357/13 איתמר רוש נ' מדינת ישראל (6.10.13):

"מדינה דמוקרטית, החורטת על דגלה עקרונות של חופש וחירות, אינה יכולה לתת יד לגורם כלשהו אשר חפץ לעשות דין לעצמו, ולהשיג את מטרותיו תוך הפעלת אמצעי לחץ פסולים לפגיעה בכבודו וקניינו של האחר - ללא רשות".

41. ההכרח המיוחד בענישה מחמירה בעבירות סחיטה באיומים נובע, בין היתר, מהצורך בהרתעה בשל חששו של נפגע העבירה להתלונן על האיומים בפני רשויות החוק, ולשבור את קשר השתיקה כדי לסיים את הסחיטה (ר' ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלוין, 1.11.01).

42. כבר נקבע לא אחת בפסיקה, כי עבירה של סחיטה באיומים פוגעת באושיות סדרי החברה. ניצול חולשתו של אדם באיומים על בטחונו ושלומו, והטלת אימה עליו, על מנת להשיג דבר, מחייבת תגובה עונשית קשה (ע"פ 602/02 רפי אוחנינה נ' מדינת ישראל (22.04.2002), ולאחרונה 395/22 מדינת ישראל נ' פלוני (18.5.22)).

43. להלן תובא ענישה נהוגת באירועים דומים, בעבירות סחיטה באיומים, כדלהלן:

א. בע"פ 3791/18 שי לוי נ' מדינת ישראל (2.10.18), המערערים הורשעו במסגרת הסדר טיעון בעבירת סחיטה באיומים, לאחר שאיימו מילולית מספר פעמים על המתלונן שלטענתם הכוזבת, גנב כסף מחבריו במסגרת שותפות עסקית שהייתה ביניהם. מתחם העונש ההולם נקבע בין 18 ל-48 חודשי מאסר בפועל עבור כל אחד מהמערערים, שחלקם בעבירות היה דומה וכך גם עברם הפלילי המכביד. לבסוף, כל אחד מהם נדון ל-28 חודשי מאסר ועונשים נלווים. הערעור על חומרת העונש נדחה.

ב. בע"פ 357/15 חסן כעאבנה נ' מדינת ישראל (6.5.15), המערער הורשע בעבירת סחיטה באיומים לאחר שסחט באיומים במשך כחודש ימים את המתלונן להעביר לו סכומי כסף שונים, ולא, יפרסם צילומים אינטימיים שלו עם אישה שאינה אשתו. במסגרת האיום, המערער אף פנה לבנו של המתלונן ומסר לו, כי ברשותו חומר מביך אודות אביו, והמתלונן העביר למערער ₪ 50,000 טרם פנה למשטרה. לבסוף נדון המערער ל-36 חודשי מאסר בפועל ולעונשים נלווים, על רקע כך שלא לקח אחריות למעשיו. בית המשפט העליון הפחית את עונשו של המערער ל-30 חודשי מאסר בפועל, זאת הן לאור העונש הנמוך יחסית שנגזר על אותה אישה (אשר שיתפה פעולה עם המערער באופן מלא ויזמה את יחסי המין עם המתלונן), והן לאור נסיבותיו האישיות של המערער.

ג. בע"פ 728/13 מוחמד עווידה נ' מדינת ישראל (20.11.13), שלושת המערערים וארבעה נאשמים נוספים הורשעו בשלוש עבירות סחיטה באיומים, שאחת מהן הסתיימה בהצתה, לאחר שאיימו על עורכי דינם שלא טיפל בתביעתם לשביעות רצונם, כולל איומים באקדח, ואף הציתו את המשרד של אחד מהם. מערער אחד, שהואשם באישום נוסף, נדון ל-5.5 שנות מאסר; מערער שני נדון לעונש של 54 חודשי מאסר לריצוי בפועל והשלישי נדון לעונש של 28 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הדגיש את חומרת העבירות, בפרט בשל כך שבוצעו כנגד עורכי דין, השאיר שניים מהעונשים על כנם, אך הפחית את עונשו של המערער השני מ-54 חודשי מאסר ל-40 חודשים, זאת בשל הליך שיקומי יוצא דופן, כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן בעניינו.

ד. ברע"פ 1729/07 עאיד עטאונה נ' מדינת ישראל (7.6.07), המבקש התקשר למתלונן והתחזה להיות עובד בחברה לגביית שיקים עבור חברה עמה המתלונן היה בסכסוך כספי. המבקש איים על המתלונן טלפונית באומרו שעליו לשלם את החוב עד שנתפס על ידי המשטרה, ובשל כך הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירת סחיטה באיומים, ונדון בבית משפט השלום ל-9 חודשי מאסר בפועל ולעונשים נלווים. בבית המשפט המחוזי עונשו הוחמר לשלוש שנות מאסר בפועל, ובית המשפט העליון מצא כי אין מקום להתערב בעונש.

ה. בת"פ (שלום ק"ש) 40265-09-15 פרקליטות מחוז צפון פלילי נ' חוסיין הייב (10.5.17), הנאשם הורשע

במסגרת הסדר טיעון לאחר שמיעה חלקית של הראיות בעבירת סחיטה באיומים, לאחר שביקש מהמתלונן להסדיר חוב בסך 5,000 ₪, שבנו של המתלונן היה חייב לבנו של הנאשם. הנאשם איים על המתלונן כי אם לא ישלם מיד את מלוא החוב, ישבית את רכב ההסעות שבבעלותו, ובהמשך ניפץ שמשותיהם של שלושה כלי רכב ששייכים למתלונן ולמשפחתו. הנאשם, בעל עבר פלילי שאינו מכביד, מתמודד עם נכות פסיכיאטרית, קשיים כלכליים ומחלת עור נדירה. הוא קיבל אחריות על מעשיו, וחסך חלק מהזמן היקר של בית המשפט. עקב כל אלה ונסיבות נוספות נדון הנאשם ל-5 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

44. אשר לנסיבות ביצוע העבירה- מדובר בסחיטה באיומים, הכוללת הן את שיחות הטלפון בהן איים הנאשם על המתלונן והן את הפתקים שהשאיר לו בתיבת הדואר והצתתה. אשר להצתת החצר, יש לציין לחומרה כי הנאשם הצטייד מבעוד מועד בחומר בעירה והשתמש בסמרטוטים ובנייר טואלט להצית מספר חפצים, כל זאת במטרה להועיל להתפשטות האש ולהסב נזק רב, בין אם נזק ממוני ובין אם נזק לגופו של אדם, לבריאותו, לשלומו ואף לחייו. הגם שלמרבה המזל הנזק נגרם לרכוש בלבד, הנזק הפוטנציאלי עצום, בפרט בשים לב לכך שבית העסק מצוי בשכונת מגורים, ושההצתה התבצעה בשעת ערב. השריפה פשטה בחצר בה מונחים בלוני גז, כך שהתקיימה סכנה ממשית להתפשטות השריפה תוך פגיעה של ממש לפגיעה בגוף ובחיי אדם. אף הצתת תיבת הדואר חמורה ביותר, הן בשל הנזק שנגרם לה ובעיקר לאור אלמנט ההפחדה המשמעותי שקיווה הנאשם להשיג בעזרתה ובעזרת הצתת החצר. כל זאת, על רקע חוב שהנאשם סבור שהמתלונן חב לו, אותו החליט לגבות בעצמו באמצעים לא חוקיים אלו ומבלי לפנות לרשויות החוק. מאידך, יש לתת את הדעת לכך שמעשי הסחיטה והאיומים בוצעו בטווח זמנים קצר של כשבועיים, וכן כי הנאשם לא ידע שסמוך לבית העסק מצוי בית מגורים, למרבה המזל נזק לרכוש בלבד, והרקע לביצוע העבירה הוא מצוקה כלכלית. בנסיבות אלה אני סבורה, כי עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית.

45. לאחר שבחנתי את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ואת מדיניות הענישה הנוהגת, ועמדתי על הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם נע בין 30 ל-60 חודשי מאסר.

מתחם העונש ההולם - גניבת האופניים והחזקת מכשירי פריצה

46. אשר לאירוע מיום 8.5.20, במסגרתו, כאמור, הנאשם ניסה לגנוב אופניים; אירוע מיום 30.4.20 בו החזיק הנאשם, כאמור, במכשירי פריצה, וכן אירוע מיום 20.10.19 במסגרתו גנב הנאשם, כאמור, זוגות אופניים בכך שניתק את שרשראות מנעולי האופניים, באמצעות אחד ממכשירי הפריצה, ונטל ונשא את שלושה זוגות האופניים הרחק מהבניין, הנאשם פגע בערך המוגן של שמירה על קניינו של הציבור. הנאשם גרם לעוגמת נפש רבה לבעלי האופניים שאף טרחו וקשרו אותם, והנאשם בעזרת כלי פריצה שהצטייד בהם מבעוד מועד גנב אותם. זאת ועוד, מעבר לנזק לרכוש, מקום שבו האינטרס הציבורי הוא לעודד שימוש באופניים, על מנת להגביר פעילות גופנית ולהפחית בזיהום האוויר בערים, כך נדרשת הגנה רחבה יותר על ציבור המשתמשים באמצעי זה. בנוסף, לא אחת ערכו של האופניים לבעליו גבוה ובפרט למי שנוהג לעשות שימוש באופניים לשם תנועתו בעיר. משכך, כאשר זוג אופניים גנב, שגרת יומו של אדם של האדם משתבשת, ותחושת הביטחון האישי נפגעת. מנגד, הנאשם נתפס בכף והאופניים הוחזרו לבעליהם. בנוסף, הנאשם נתפס עם סם מסוכן מסוג הרואין לצריכה עצמית, שהוא סם במדרג חומרה גבוהה, והקשר בין התמכרות לסמים ולעבירות רכוש הוא ידוע.

47. בהתחשב בריבוי העבירות ובנסיבות ביצוען, בעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים שאינה גבוהה, ובהתחשב בענישה הנוהגת שנעה בין ענישה מותנת שלצידה קנס גבוה או של"צ בהיקף נרחב ועד למספר חודשי מאסר ממש בשל כל עבירה ועבירה, אני סבורה שמתחם העונש ההולם הכולל לכל עבירות אלה בתיקים שצורפו, נע בין ארבעה חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל לצד ענישה נלוות.

העונש המתאים

48. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, לקולה שקלתי את גילו של הנאשם שהוא כבן 62. את נסיבות חייו הקשות, כך שטרם מעצרו ניהל אורח חיים הישרדותי. הוא נטול גורמי תמיכה חיוביים, וחווה רצף דחיות משמעותיות בחייו, בפרט מהוריו. הנאשם איבד את רכושו, נמצא ללא קורת גג והיה דר רחוב. בנוסף, הנאשם סובל מפוסט-טראומה, בעיות שינה והתקפי חרדה. הנאשם בעל רקע התמכרותי לסמים. הנאשם חש צער והחרטה על מעשיו, ולקח אחריות עליהם, ובכך חסך זמן שיפוטי משמעותי. בנוסף, הנאשם מצוי למעלה משנה בתנאי מעצר וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר, בוודאי לנאשם בגילו ובמצבו הבריאותי.

49. לחומרה, שקלתי את עברו הפלילי, שכן הנאשם צבר לחובות הרשעות רבות בגין ביצוע עבירות שונות, מרביתן עבירות רכוש, וכן עבירה של סחיטה באיומים, שבגין ריצה מאסרים ממושכים (ת/1). בנוסף, שקלתי כי אין אופק שיקומי טיפולי בעניינו של הנאשם, כך שכל עוד לא יטופלו בעיותיו הרפואיות והנפשיות וכן התמכרותו לסמים, הסיכוי לחזרתיות הוא גבוה. עוד שקלתי את העובדה, כי הנאשם ביצע את העבירות שצורפו לתיק העיקרי כאשר לחובותו מאסר על תנאי של 6 חודשים שלא יעבור עבירת רכוש, שהוא חב הפעלה, ומאסר על תנאי של שלושה חודשים שלא יעבור עבירת סמים, שהוא בר הפעלה (ת/2). מכאן ניתן ללמוד שמאסרים קודמים, וכן מאסרים על תנאי לא הרתיעוהו מלשוב ולבצע עבירות, כך שיש לתת דגש בעניינו הן לשיקולי הגנה על הציבור והן לשיקולי הרתעת היחיד. עוד שקלתי את הצורך בהרתעת הרבים, נוכח פוטנציאל הנזק החמור הטמון בעבירות שביצע הנאשם למול קלות ביצוען.

50. בבואי לשקול את הנסיבות לחומרה ולקולה, אני סבורה שהיה מקום לגזור עונש על הנאשם שליש האמצעי של המתחם בחלקו התחתון. עם זאת, מאחר שהמאשימה עתרה להטיל עליו עונש ברף התחתון, אגזור על הנאשם עונש ברף התחתון של כל מתחם, אך אצבור את העונשים זה לזה. כמו כן המאסרים על תנאי יופעלו חלקם בחופף וחלקם במצטבר.

51. סוף דבר, באיזון בין מכלול השיקולים, מצאתי לגזור על הנאשם עונש כולל, כדלהלן:

א. 34 חודשי מאסר.

ב. אני מפעילה את המאסר המותנה של 6 חודשים ושל 3 חודשים, שהוטל בגדרי ת"פ 59229-08-18, שישה חודשים במצטבר ושלושה חודשים בחופף, כך שהנאשם ירצה סך הכל 40 חודשי מאסר מיום מעצרו 30.4.21.

ג. 12 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו על עבירה של סחיטה באיומים או הצתה.

ד. 6 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו על כל עבירת רכוש למעט עבירה של החזקת נכס חשוד כגנוב.

ה. 3 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו על כל עבירת סמים.

ו. הנאשם יפצה את ר.מ ואת המתלונן, כל אחד בסך 4,000 ₪, סך הכל 8,000 ₪. סכום זה ישולם ב-16 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.8.22. לא ישולם תשלום במועדו או במלואו תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

52. בטרם חתימה, אני תקווה כי הנאשם ישכיל לנצל את תקופת המאסר, שהיא אינה קצרה, לצורך השתלבות בתוכניות טיפוליות במסגרת שב"ס והרשות לשיקום האסיר, על מנת שיצא ממעגל העבריינות אליו נקלע, וישוב לנהל אורח חיים נורמטיבי עם שחרורו מהמאסר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט' סיוון תשפ"ב, 08 יוני 2022, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.